

[Statsministeren]

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at jeg er da enig i de betragtninger, der er blevet gjort om, at socialisme uden demokrati duer ikke. Jeg er absolut af den opfattelse, at alle tilløb til socialisme, hvor man bare på det mindste område opgiver de grundlæggende demokratiske rettigheder, er en meget farlig vej at betræde. Jeg tror, det er rigtigt at sige, som hr. Kjeld Olesen sagde, og da det ikke er nogen hemmelighed og det står i et program, kan jeg sige: for os er socialisme det konsekvent gennemførte demokrati. Det er den tankegang og den idé, der ligger både i vores daglige bestræbelser og i vores langsigtede målsætning.

Jeg kunne måske også lidt mere generelt citere, selv om jeg ikke kan huske citatet præcist, hvad en fremtrædende fysiker har udtalt engang. Han sagde: i østlandene har man brug for mere demokrati, i vestlandene har man brug for mere socialisme. Jeg tror, vi skal erkende, at det er dér, fremtidsudviklingen ligger. At vi så her og nu må lave ting, som skal klare dagen og vejen, det er en sag for sig. Men jeg tror, den hovedforestilling om udviklingen i samfundet er rigtig: en humanisering og demokratisering af udviklingen i øst, samtidig med at vi finder frem til former for en gradvis udvikling af en socialisme inden for demokratiets rammer. Det er i hvert fald det, der er socialdemokratiets holdning, og det er egentlig også det, der ligger bag den virksomhed, vi har udfoldet i alle de mange år, vi har virket i.

Yderpunkterne i dansk politik har vi i dag fået præsenteret i form af på den ene side i hvert fald venstresocialisterne, som har været så venlige at give anledning til denne debat, og på den anden side fremskridtspartiet. Jeg må rent ud sige, at selv om jeg er rygende uenig med venstresocialisterne i mange ting, så var det i hvert fald en overskuelig og i og for sig rigtig fremstilling, hr. Steen Folke gav af dette partis synspunkter, som kunne forstås.

Det andet yderpunkt var fremskridtspartiet. Magen til hulter til bulter-redegørelse skal man da lede meget, meget længe efter. En så forvirret, tåget og populistisk udlægning af en enormt gammeldags konservativ filosofi, det har jeg simpelt hen ikke mødt i dansk politik i mange, mange år. Men all right, det er altså en filosofi, som man fra fremskridtspartiet anlægger, og som man på mere eller

mindre forvirret måde kører frem med. Hr. Glistrup talte om lommediktator. Hr. Glistrup talte også om Idi Amin. Jeg kunne ikke lade være med, da hr. Glistrup talte, også at sidde og tænke lidt på Idi Amin. Han er jo en vildmand dernede i udviklingen af det afrikanske samfund, og jeg mener også, at hele den filosofi, som hr. Glistrup står for, er en utrolig utæmmet tendens i dansk politik, som jeg mener er meget, meget farlig.

Jeg opfatter det sådan, at fremskridtspartiet og ikke mindst hr. Glistrup kører derude, skal vi sige i-en bil, som om bilisten var skingrende gal. Man kører frem hensynsløst, man blæser på alle færdselsregler, man bruger uafbrudt hornet, og man aner ikke, hvor bremserne sidder. Det er en enormt farlig udvikling, og hvis ikke det lykkes at forklare dette og overbevise den del af befolkningen, som stadig binder sig til dette parti, så er der både en fare fra højre i dansk politik og en fare fra det yderste venstre i dansk politik, som jeg gerne endnu en gang vil advare imod.

Nu da jeg er inde på noget med færdsel, vil jeg sige, at der var engang et færdselslovgang, der hed: Giv agt, vis hensyn! Det synes jeg er en god regel i færdsel. Det synes jeg også er en god regel i politik. Det kan såmænd godt udvikles til en demokratisk, medmenneskelig politik, og det kan være grundlaget for, hvorledes man skal føre sine ideer frem i dansk politik.

Jeg skal ikke ved denne anledning blive gevaldig historisk, men det er nu en kendsgerning, at Danmark har været kendetegnet ved en enormt rolig udvikling. Der har været gnidninger, der har været tilløb til noget, der måske kunne ligne revolutioner, men overgangene, ikke bare fra det ene politiske parti til det andet, men også fra det ene samfundssystem, økonomiske system, politiske system til det andet, er nu foregået så nogenlunde harmonisk. Vi har haft adelsvælde, vi har haft oplyst enevælde, vi har fået bondefrigørelse, vi fik stænderforsamlingen, vi havde laugsvæsenet, industrialismen osv., og vi har nu den sociale velfærdsstat, som er kommet til verden under mange og lange og seje kampe, men der har ikke været de store brud i hele denne udvikling.

Det er en dansk tradition, som vi selvfølgelig ikke står helt alene med. Også andre lande har kunnet gøre det. Det er uhyre vig-